

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 11Csp/187/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8118211535
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Wildeová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2020:8118211535.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Ivetou Wildeovou v spore žalobkyne: I. H., J.. XX.XX.XXXX, G. K., G. XX, zastúpená: JUDr. Igor Šafranko, advokát, so sídlom vo Svidníku, Sovietskych hrdinov 163/66, p r o t i žalovanému: Poštová banka, a.s., so sídlom Dvořákovo nábrežie 4, Bratislava, IČO: 31340890, zastúpený: Advokátska kancelária RELEVANS s.r.o., so sídlom Dvořákovo nábrežie 8/A, Bratislava, o vydanie bezdôvodného obohatenia a určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky takto

rozhodol:

I. Súd žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia z a m i e t a .

II. U r č u j e, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o úvere č. XXXXXXXXXXXX z XX.X.XXXX v Obchodných podmienkach v článku 5 Splácanie úveru, započítanie pohľadávok a zabezpečenie - bod 5.6 v znení: "platby od klienta sa voči pohľadávke banky započítavajú bez ohľadu na to, na aké záväzky bola platba poukázaná v nasledujúcom poradí: 1. Na poplatky podľa Sadzobníka poplatkov, 2. Úrok z omeškania, 3. Úrok z úveru, 4. Splátka istiny úveru" je n e p r i j a t e ľ n o u z m l u v n o u p o d m i e n k o u.

III. Žalovaný m á voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania o vydanie bezdôvodného obohatenia v rozsahu 100%.

IV. Žalobkyňa m á voči žalovanému nárok na náhradu trov konania o určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa žalobou zo dňa 6.10.2018 sa domáhala vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 345,41 Eur s úrokmi z omeškania 5% ročne od 2.dňa po dni doručenia žaloby žalovanej a žiadala tiež o určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky uvedenej v obchodných podmienkach v článku 5 bode 5.6 v znení: platby od klienta sa voči pohľadávke banky započítavajú bez ohľadu na to, na aké záväzky bola platba poukázaná v nasledujúcom poradí: 1. Poplatky podľa sadzobníka poplatkov, 2. Úrok z omeškania, 3. Úrok z úveru, 4. Splátka istiny úveru. Žalobu odôvodnila tým, že XX.X.XXXX uzavrela so žalovaným úverovú zmluvu, ktorou jej bol poskytnutý úver 2.000 Eur. Zmluva o spotrebiteľskom úvere podľa nej neobsahuje povinné náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a/, f/, j/, k/ zákona č. 129/2010 Z.z. a obsahuje nesprávnu výšku RPMN v neprospech spotrebiteľa (správne je 30,89%) a preto je úver bezúročný a bez poplatkov podľa § 11 ods. 1 písm. a/, b/ zákona č. 129/2010 Z.z. Žalovaný sa tak bezdôvodne obohatil na jej úkor o sumu 345,41 Eur, čo je rozdiel medzi jej úhradami 2.345,41 Eur a poskytnutým úverom 2.000 Eur. O tom, že žalovaný sa bezdôvodne obohatil na jej úkor sa dozvedela od Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, o čom predložila jeho prehlásenie z 28.9.2008.

2. Žalobu o neprijateľnú zmluvnú podmienku odôvodnila tým, že sporná zmluvná podmienka umožňuje započítať jej platby na iný účel ako je splatenie istiny a bez ohľadu na jej vôľu. Započítavanie jej platieb sa tak stáva pre ňu netransparentné a spôsobuje zjavnú nerovnosť v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Na podporu tohto názoru citovala časť odôvodnenia rozhodnutia Krajského súdu v Prešove 6Co/39/2011 zo dňa 20.9.2011.

3. Žalovaný so žalobou nesúhlasil a v písomnom vyjadrení k žalobe vzniesol námietku premlčania tak v subjektívnej ako aj objektívnej premlčacej dobe. Subjektívnu premlčaciu dobu počítal od zaplatenia poslednej splátky úveru tak, ako to posúdil v obdobnej veci aj Krajský súd v Nitre v rozhodnutí 25Co/1019/2015 zo dňa 27.7.2016 a v rozhodnutí 7Co/90/2013 zo dňa 13.11.2014. V tomto vyjadrení tvrdil, že žalobkyňa poslednú splátku zaplatila 8.7.2014. Od tohto dátumu počítal aj trojročnú objektívnu premlčaciu dobu. Vo vzťahu k žalobe o neprijateľnú zmluvnú podmienku poukázal na absenciu naliehavého právneho záujmu, keďže zmluvný vzťah medzi stranami zanikol, nároky z úverovej zmluvy sú premlčané a neexistuje aktuálny stav objektívnej hrozby žalobkyne alebo právnej neistoty medzi stranami s poukazom na závery uznesenia Najvyššieho súdu SR 1MCdo/1/2009 alebo rozsudku Najvyššieho súdu SR 4Cdo/49/2003.

4. Žalobkyňa právo na repliku nevyužila.

5. Súd vykonal dokazovanie písomnými vyjadreniami strán, výsluchom žalobkyne, zmluvou o úvere zo dňa XX.X.XXXX, obchodnými podmienkami pre úver bezpečná pôžička, výpisom z účtu žalobkyne, prehľadom o platbách žalobkyne, prehlásením Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS zo dňa XX.X.XXXX a zistil tento skutkový stav:

6. Strany uzavreli dňa XX.X.XXXX formulárovú zmluvu o úvere pod č. XXXXXXXXXXXX. Išlo o bezhotovostný úver (bod 2), ktorého konkrétne podmienky boli dohodnuté pod bodom 3 nasledovne: výška úveru - 2.000 Eur; výška mesačnej splátky - 57,29 Eur; počet mesačných splátok - 70; celková výška nákladov 1717,44 Eur; úroková sadzba 24,50% p.a.; dátum prvej platby do 12.9.2011; dátum konečnej splatnosti 12.6.2017; dátum každej ďalšej platby k 12.dňu v mesiaci; RPMN - 27,45%; priemerné RPMN 17,88%; poistenie - základný súbor poistenia.

7. Keďže výpis z účtu predložený žalobkyňou, ktorý mal preukázať jej úhrady bola nezrozumiteľný, súd vyzval právneho zástupcu žalovaného na predloženie prehľadu o úhradách žalobkyne, z ktorého vyplýva, že ich realizovala od XX.X.XXXX do 26.4.2012 v celkovej výške 2.345,41 Eur. Poslednú sumu uhradila až vo výške 1.887,09 Eur dňa 26.4.2012.

8. Podľa prehlásenia Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS z XX.X.XXXX, Združenie pri osobnom stretnutí so žalobkyňou XX.X.XXXX po predložení úverovej zmluvy a prehľadu platieb ju informovalo o bezdôvodnom obohatení žalovaného vo výške 345,41 Eur.

9. Súd vo veci už raz rozhodol a to rozsudkom č.k. 11Csp/187/2018-58 zo dňa 1.2.2012 tak, že žalobu v celom rozsahu zamietol. Nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia z dôvodu premlčania a žalobu o neprijateľnú zmluvnú podmienku z dôvodu ukončenia zmluvy. Tento rozsudok však bol zrušený uznesením Krajského súdu v Prešove 1Co/35/2019-202 zo dňa 7.1.2020, pričom odvolací súd nemal výhrady voči právnomu záveru o vzniku bezdôvodného obohatenia žalovaného, ku ktorému dospel súd prvej inštancie, nesúhlasil však s počítaním dvojročnej subjektívnej premlčacej lehoty od momentu prvej platby žalobkyne nad istinu úveru a uviedol, že túto lehotu je potrebné počítať od momentu konzultácie žalobkyne so Združením na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, kedy získala informácie o bezdôvodnom obohatení.

10. Je nepochybné, že súd prvej inštancie je týmto právnym záverom viazaný s poukazom na § 391 ods. 2 CSP, aj keď sa s ním nestotožňuje z dôvodov, ktoré sú podrobne rozobrané v predchádzajúcom rozsudku. K nim súd prvej inštancie dodáva, že danou problematikou sa zaoberal Najvyšší súd SR aj v ďalšom svojom rozhodnutí 8Cdo/163/2018, ktorým v podstate dovolací súd potvrdil správnosť záveru v rozsudku Krajského súdu v Košiciach 5Co/433/2017 zo dňa 24.4.2018 a to v obdobnom spore, v ktorom bola žaloba spotrebiteľa o vydanie bezdôvodného obohatenia v podobnej veci (pre absenciu RPMN v úverovej zmluve v dôsledku čoho úver bol považovaný za bezúročný a bez poplatkov) zamietnutá práve pre uplynutie dvojročnej subjektívnej premlčacej doby počítanej odo dňa, v ktorom

žalobca zaplatil sumy prevyšujúce istinu úveru. Dovolací súd zdôraznil, že rozhodujúce je zistenie skutkového stavu pre záver o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom kto zo získal a nie posúdenie jeho právnej kvalifikácie. Podobne dovolanie spotrebiteľky v ďalšom obdobnom spore proti rozsudku Krajského súdu v Žiline 6Co/205/2018 zo dňa 30.1.2019, podľa ktorého vedomosť dlžníka spotrebiteľa o bezdôvodnom obohatení spočívajúcom v platbách na úroky a poplatky úveru vzniká v zásade v okamihu prvej platby dlžníka nad rámec poskytnutej istiny, bolo taktiež odmietnuté uznesením Najvyššieho súdu SR 4Cdo/116/2019. Aj v tomto prípade dovolací súd súhlasil s názorom odvolacieho súdu a uviedol, že odvolací súd správne skonštatoval, že márnym uplynutím subjektívnej premlčacej doby po viac ako 4 rokoch po zaplatení preplatenej splátky úveru by bolo akékoľvek dokazovanie týkajúce sa objektívnej premlčacej doby nadbytočné.

11. Pre úplnosť súd dodáva, že síce rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 3Cdo/169/2017 zo dňa 10.1.2018, na ktoré súd prvej inštancie poukazoval v predchádzajúcom rozsudku bolo zrušené nálezom Ústavného súdu SR 3.ÚS 43/2020 zo dňa 12.5.2020, avšak len z procesných dôvodov, pretože Ústavný súd dospel k záveru, že Najvyšší súd SR nemal dovolanie spotrebiteľa odmietiť, pretože predmetom rozhodnutí, na ktoré poukázal najvyšší súd z dôvodu, že tieto rozhodnutia sa zaoberali posúdením začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby pri bezdôvodnom obohatení nebol spotrebiteľský spor. Najvyšší súd sa teda podľa Ústavného súdu oprel o rozhodnutia, ktoré neriešili právnu otázku predostretú sťažovateľkou vzhľadom na spotrebiteľský charakter sporu a preto Najvyšší súd prijal nesprávny záver o neprípustnosti dovolania sťažovateľky.

12. V danom prípade sa súd najprv musel vysporiadať s tým, či vôbec došlo k bezdôvodnému obohateniu žalovaného podľa § 451 a násl. Občianskeho zákonníka. Už v predchádzajúcom rozsudku sa tým podrobne zaoberal, odvolací súd tieto závery nespochybnil, preto ich súd znovu preberá do tohto rozsudku.

13. Podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

14. Podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

15. Podľa § 456 Občianskeho zákonníka predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal. Ak toho, na úkor koho sa získal, nemožno zistiť, musí sa vydať štátu.

16. Pre posúdenie vzniku bezdôvodného obohatenia súd vyhodnocoval zmluvu o spotrebiteľskom úvere uzavretú medzi stranami v zmysle zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy t.j. v znení účinnom od 1.1.2011 do 30.11.2011.

17. Podľa § 1 ods. 2 citovaného zákona spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

18. Podľa § 2 písm. a/ citovaného zákona na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľom fyzická osoba, ktorej je ponúkaný alebo bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania,

19. Podľa § 2 písm. b/ citovaného zákona na účely tohto zákona sa rozumie veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti,

20. Podľa § 2 písm. d/ citovaného zákona na účely tohto zákona sa rozumie zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

21. Podľa § 9 ods. 1 citovaného zákona zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

22. Podľa § 9 ods. 2 citovaného zákona Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/>> musí obsahovať tieto náležitosti:

- a) druh spotrebiteľského úveru,
- b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je zmluvnou stranou aj finančný agent, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,
- c) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- d) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,
- e) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,
- f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,
- g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- h) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,
- i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,
- j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
- k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,
- l) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- m) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,
- n) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,
- o) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- p) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- q) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- r) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,
- s) informácie o právach podľa § 15 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20190101?ucinnost=01.11.2011>> a podmienky ich uplatnenia,
- t) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20190101?ucinnost=01.11.2011>>,
- u) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- v) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

w) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20190101?ucinnost=01.11.2011>>, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,

x) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 23 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20190101?ucinnost=01.11.2011>> ,

y) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20190101?ucinnost=01.11.2011>> za príslušný kalendárny štvrťrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrťrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrťrok.

23. Podľa § 11 ods. 1 citovaného zákona poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20190101?ucinnost=01.11.2011>> a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k) <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20190101?ucinnost=01.11.2011>>, r) <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20190101?ucinnost=01.11.2011>> a y) <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20190101?ucinnost=01.11.2011>> a § 10 ods. 1 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20190101?ucinnost=01.11.2011>> ,

b) je v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

24. Súd nesúhlasí v tomto prípade s názorom žalobkyne o chýbajúcich náležitostiach zmluvy podľa § 9 ods. 2 písm. a/, f/, k/ citovaného zákona. Druh úveru totiž vyplýva z bodu 2 zmluvy - ide o bezhotovostný úver. Ďalšie náležitosti sú uvedené v bode 3 a to doba trvania zmluvy - 70 mesiacov, termín konečnej splatnosti úveru 12.6.2017. V súvislosti s náležitosťou uvedenou pod písm. k/ postačuje uviesť výšku celkovej splátky, ich počet a termín splatnosti a to všetko v zmluve pod bodom 3 uvedené. Členenie splátky na istinu, úrok a poplatky totiž potrebné nie je. Súd totiž zastáva názor, že z formulácie daného ustanovenia nevyplýva žalobkyňou tvrdené nutné rozlíšenie splátky, ale ide o informáciu pre spotrebiteľa, čo všetko dohodnutá splátka zahŕňa.

25. Rozhodujúca pre vyhodnotenie spornej otázky je smernica 2008/48/ES, ktorá v článku 22 upravuje úplnú harmonizáciu a záväzný charakter, predovšetkým pokiaľ ide o náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Znamená, že členské štáty EÚ nie sú oprávnené vo svojej vnútroštátnej právnej úprave zahrnúť iné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, než sú uvedené v článku 10 ods. 2 smernice. Úplná harmonizácia v tejto oblasti je potrebná na to, aby sa všetkým spotrebiteľom v EÚ poskytla rovnocenná úroveň ochrany ich záujmov.

26. V článku 10 ods. 2 citovanej smernice sa uvádza, čo má obsahovať zmluva o úvere. Pod písm. h/ je uvedená výška, počet a frekvencia splátok spotrebiteľa a prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami úveru na účely splatenia.

27. V citovanom článku sa teda vôbec neuvádza splátka istiny, úrokov a poplatkov, ale je použitý len termín „splátka“. Preto ani právny poriadok Slovenskej republiky nemôže túto zmluvnú náležitosť modifikovať tak, aby veriteľ bol povinný do zmluvy uvádzať členenie splátky na istinu, úrok a poplatky. Bolo by to v rozpore so spomínanou smernicou s poukazom na článok 22 ods. 1. Aj keď je potrebné uviesť, že citovaná smernica nemá tzv. horizontálny priamy účinok a teda nemôže priamo zakladať práva a povinnosti jednotlivcom, je potrebné z nej vychádzať práve za účelom výkladu diskutabilného ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k/ tak, aby výklad bol v súlade s touto smernicou. Preto je potrebné dospieť eurokomfortným výkladom k záveru, že citovaná právna norma neupravuje nutnosť rozpisu splátky na istinu, úrok a poplatky.

28. Napokon odpoveď na túto otázku poskytol Súdny dvor EÚ vo svojom rozsudku C-42/15 z 9.11.2016, ktorým rozhodol o návrhu Okresného súdu Dunajská streda na prejudiciálne konanie, ktoré súviselo s konaním vedenom na spomínanom súde vo veci spoločnosti Home Credit Slovakia a.s. proti Kláre Bíroovej, keď na otázku spomínaného súdu, či článok 10 ods. 2 písm. i/ v spojení s písm. h/ smernice 2008/48/ES sa má vykladať tak, že zmluva o úvere nemusí v čase uzavretia obsahovať presné určenie aká časť jednotlivých splátok sa použije na splátku istiny a aká jej časť spláca bežné úroky a poplatky, Súdny dvor uviedol, že daný článok sa má vykladať tak, že zmluva o úvere na dobu určitú stanovujúca amortizáciu istiny po sebe nasledujúcimi splátkami nemusí vo forme amortizačnej tabuľky spresňovať aká časť každej splátky bude započítaná na vrátenie tejto istiny. Tieto ustanovenia podľa európskeho súdu bránia tomu, aby členský štát stanovil takúto povinnosť vo svojej vnútroštátnej právnej úprave. V odôvodnení rozhodnutia Súdny uviedol, že iba na žiadosť spotrebiteľa je veriteľ povinný bezplatne a kedykoľvek odovzdať mu výpis vo forme amortizačnej tabuľky podľa článku 10 ods. 2 písm. i/ a článku 10 ods. 3 smernice.

29. V tejto súvislosti súd potrebuje zdôrazniť, že si je vedomý toho, že citovaná smernica 2008/48/ES nemá priamy účinok, ale práve pri výkladových problémoch jednotlivých ustanovení nášho právneho poriadku je potrebné z nej vychádzať a použiť tzv. eurokomformný výklad. Toho sa totiž často dožadujú v súdnych sporoch spotrebiteľia, ale tento výklad je potrebné použiť nielen v tých prípadoch, ak je to na prospech spotrebiteľa, ale aj opačne. To je aj prípad vyhodnotenia § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z.z., takže využitie spomínaný eurokomformný výklad v zmluve o spotrebiteľskom úvere nie je potrebné splátku úveru rozlíšiť na splátku istiny, úrokov a poplatkov. Napokon tento záver vyplýva aj z rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci C 555/07.

30. Súd rozhodne nesúhlasí s názorom, podľa ktorého pre vnútroštátny súd nie sú relevantné a záväzné závery rozhodnutí Súdneho dvora EÚ. Uvedené rozsudky je nutné aplikovať pri spomínanom eurokomformnom výklade vnútroštátneho práva, ktoré sa musí vykladať v súlade s právom Únie čo vyplýva zo systému Zmluvy o fungovaní EÚ. Vnútroštátny súd má povinnosť zabezpečiť plnú účinnosť práva Únie pri rozhodovaní sporu. Pri zabezpečení práva Únie vnútroštátny súd nemôže dokonca uplatniť ustanovenia vnútroštátneho práva, ktoré by boli v rozpore s právom Únie (napr. rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-555/07, body 48, 51).

31. Pre súd prvej inštancie je neakceptovateľné, ak rozsudky európskeho súdu by sa mali aplikovať len vtedy ak sú na prospech spotrebiteľa (napr. rozsudok C-473/00 „Cofidis“) a už nie opačne. Súd poukazuje aj na ďalší rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-453/00 z 13.1.2004 a z neho najmä na body 20 a 27. Podľa nich vnútroštátne orgány, teda aj súdy, sú povinné prihliadať k výkladu práva spoločenstva, ku ktorému dospel Súdny dvor. Podobne možno citovať aj rozsudok Súdneho dvora EÚ v spojených veciach C-397/01 až C-403/01 (B.Pfeiffer a spol.) a z neho body 110, 111, 113 a 114: „z konštantnej judikatúry založenej rozhodnutím Súdneho dvora z 10.4.1984 vo veci 14/83 Von Colson a Kamann vyplýva, že povinnosť členských štátov dosiahnuť cieľ ustanovený smernicou, pričom v zmysle článku 10 ZES štáty musia prijať všetky všeobecné alebo osobitné opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie výkonu tejto povinnosti, sa týka všetkých orgánov členských štátov vrátane súdnych orgánov v rámci ich právomoci. Je úlohou národných súdov zabezpečovať pre jednotlivcov právnu ochranu vyplývajúcu im z ustanovení komunitárneho práva a zaručovať plnú účinnosť týchto ustanovení. Národný súd aplikujúci vnútroštátne právo a najmä tie ustanovenia, ktoré boli prijaté špeciálne na účely splnenia požiadaviek smernice, je povinný v súlade s článkom 249 ods. 3 ZES v čo možno najväčšej možnej miere vykladať vnútroštátne právo v zmysle textu a účelu smernice, aby dosiahol výsledok ustanovený smernicou. Požiadavka výkladu vnútroštátneho práva v súlade s komunitárnym právom je inherentná systému, ktorý vytvára Zmluva o založení ES, pretože umožňuje národnému súdu pri riešení sporov zabezpečiť v rámci svojich právomocí plnú účinnosť komunitárneho práva (rozhodnutie z 15.5.2003 vo veci C-160/01)“.

32. V súčasnosti nastal posun v tom, že právny názor na danú problematiku vyslovil Najvyšší súd SR už v mnohých svojich rozhodnutiach. Ide o rozhodnutie 3Cdo/146/2017 z 22.2.2018, 4Cdo/211/2017 z 23.4.2018, 3Cdo/56/2018 zo dňa 17.4.2018, 5Cdo/132/2017 zo dňa 29.10.2018, 4Cdo/187/2017 zo dňa 23.4.2018, 4Cdo/65/2018 zo dňa 26.9.2018, 2Cdo/235/2017 z 21.12.2018, 3Cdo/45/2018 z 22.11.2018 a 7Cdo/98/2018 z 30.1.2019. Podstatou všetkých týchto rozhodnutí je to, že v zmluvách o spotrebiteľskom úvere nie je nutné uvádzať členenie splátky úveru na istinu a úrok.

33. Súd však súhlasí s tým, že v predmetnej zmluve o spotrebiteľskom úvere chýbajú predpoklady použité na výpočet RPMN. Jasne totiž z § 9 ods. 2 písm. j/ zákona č. 129/2010 Z.z. vyplýva, že v zmluve nepostačuje uviesť len výšku RPMN, ale potrebné sú aj predpoklady použité pre výpočet RPMN. RPMN je totiž najdôležitejší údaj pre spotrebiteľa, ktorý musí vedieť čo vlastne táto hodnota predstavuje. Strohý údaj len o výške RPMN by totiž nemal pre neho žiadnu výpovednú hodnotu. Preto musí byť v zmluve uvedené z akých predpokladov sa vychádzalo pri výpočte RPMN (že je to výška úveru, výška mesačnej splátky, počet splátok, interval splácania a pod.) a to bez ohľadu na to, že tieto atribúty sú v zmluve uvedené, pretože každá z nich osobitne predstavuje ďalšiu povinnú náležitosť zmluvy. Pre úplnosť súd dodáva, že tá istá náležitosť zmluvy, teda aj uvedenie predpokladov použitých pre výpočet RPMN v zmluve o spotrebiteľskom úvere je upravená aj v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23.4.2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a to v článku 10 ods. 2 písm. g/.

34. Žalobkyňa v žalobe uviedla, že v zmluve je nesprávne uvedená celková výška nákladov, s čím možno súhlasiť, keďže skutočná výška nákladov spotrebiteľa predstavuje 2.010,30 Eur a nie 1.717,44 Eur. Je to rozdiel sumy, ktorú musela žalobkyňa zaplatiť vo výške 4.010,30 Eur (57,29 Eur x 70 splátok) a výšky úveru 2.000 Eur. Avšak súd zdôrazňuje, že skutočná výška nákladov nepredstavuje povinnú náležitosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Obligatórnou náležitosťou zmluvy je totiž uvedenie celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, tak ako je to uvedené v už spomínanom ustanovení § 9 ods. 2 písm. j/ zákona č. 129/2010 Z.z. a táto celková čiastka, ktorá zodpovedá už spomínanej sume 4.010,30 Eur v zmluve chýba.

35. Napokon podľa názoru súdu v zmluve je aj nesprávna výška RPMN, pretože podľa internetovej kalkulačky pre výpočet zverejnenej na stránke ekonomika.sme.sk RPMN predstavuje pri tejto zmluve 30,89% a nie 27,45% ako je uvedené v zmluve. V skutočnosti teda RPMN je vyššie a túto skutočnosť je potrebné vyhodnotiť tak, že RPMN je v zmluve uvedené v neprospech spotrebiteľa.

36. Všetky vyššie uvedené nedostatky spôsobujú fikciu o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru s poukazom na § 11 ods. 1 písm. a/, b/ zákona č. 129/2010 Z.z. Znamená to, že žalobkyňa mala žalovanému vrátiť len sumu poskytnutého úveru t.j. 2.000 Eur, zaplatila mu viac a to 2315,41 Eur, rozdiel 345,41 Eur je bezdôvodným obohatením žalovaného ako prospech získaný plnením žalobkyne bez právneho dôvodu.

37. Súd sa následne zaoberal posúdením námietky premlčania.

38. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/20160701>>). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

39. Podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

40. Podľa § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

41. Ako už súd uviedol, odvolací súd jasne konštatoval, že dvojročná subjektívna premlčacia doba v danom prípade plynie až od konzultácie žalobkyne so Združením na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, ku ktorej došlo XX.X.XXXX a súd prvej inštancie musí tento záver rešpektovať. Znamená to, že pokiaľ ide o subjektívnu premlčaciu dobu žaloba bola podaná včas. Súd prvej inštancie však zotrúva na svojom predchádzajúcom závere, že uplynula objektívna premlčacia doba, ktorá je trojročná a plynie od poslednej úhrady žalobkyne, v tomto prípade od 26.4.2012 a teda uplynula 26.4.2015. Súd totiž zastáva názor, že dôkazné bremeno o úmysle (či už priamom alebo nepriamom) žalovaného bezdôvodne sa obohatiť na úkor žalobkyne bolo na žalobkyňi. Priamy úmysel podľa súdu prakticky ani nie je možné preukázať. O nepriamy úmysel ide, ak žalovaný nechcel priamo sa bezdôvodne obohatiť, ale pre prípad, že k tomu dôjde, bol s tým uzročený. Žalobkyňa však neprodukovala žiadny dôkaz o úmysle žalovaného bezdôvodne sa obohatiť a preto súd musel vychádzať z trojročnej objektívnej

premlčacej doby plynúcej od poslednej úhrady žalobkyne, t.j. od 26.4.2012. Uvedený názor je podporený rozhodnutiami Krajského súdu Banská Bystrica 14CO/128/2014, 17Co/968/2013, 13Co/90/2015, 13Co/518/2015, 12Co/117/2016 alebo Krajského súdu Prešov 15Co/207/2015 a Krajského súdu Žilina 9Co/516/2015 a 9Co/267/2016. Z novších rozhodnutí o potrebe aplikácie trojročnej objektívnej premlčacej doby pri takýchto nárokoch možno poukázať na rozsudok Krajského súdu v Trenčíne 17Co/38/2018 zo dňa 24.10.2018 alebo Krajského súdu v Prešove 9Co/166/2018 zo dňa 13.12.2018.

42. Úvaha žalobkyne o úmyselnom zavinení bezdôvodného obohatenia žalovaného postavenej len na tom, že žalovaný vykonáva podnikateľskú činnosť pri poskytovaní úverov a má byť uzrozumený s dôsledkami porušenia príslušných právnych noriem znamená, že aj sudca, ktorého rozhodnutie zmení alebo zruší súd vyššej inštancie pre iné právne posúdenie veci by mala viesť k záveru, že dotýčny sudca úmyselne porušil zákon, čo súd považuje za absurdné.

43. Za zásadné však v súčasnosti už možno považovať uznesenie Najvyššieho súdu SR 1Cdo/238/2017 zo dňa 18.10.2018. Aj v prejednávanej príhode totiž išlo o zmluvu o spotrebiteľskom úvere so záverom o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a predmetom sporu bolo vydanie bezdôvodného obohatenia predstavujúceho rozdiel medzi úhradami spotrebiteľa a istinou úveru. Krajský súd v Prešove, ktorý vychádzal z 10ročnej objektívnej premlčacej lehoty podľa Najvyššieho súdu SR rozhodol nesprávne a k uvedenej problematike dovolací súd uviedol nasledovné: „Samotné všeobecné skutočnosti o profesionálnom podnikateľskom postavení nebankových subjektov v oblasti poskytovania úverov a doterajšia súdna prax týkajúca sa ochrany spotrebiteľov v obdobných prípadoch samé o sebe nemôžu bez ďalšie zakladať nepriamy úmysel veriteľa. Ako už bolo vyššie uvedené v predmetnom prípade je nutné dôsledne skúmať vôľovú a vedomostnú zložku zavinenia aplikujúc analógiu podľa trestného práva hmotného pri právnom posúdení formy zavinenia a to s dôrazom na čas konania protiprávneho úkonu resp. získania neoprávneného majetkového prospechu. Pri bezdôvodnom obohatení je preto dôležité zistiť kedy k obohateniu došlo z objektívneho hľadiska a v tom čase preukázať úmysel veriteľa, resp. jeho zavinenie, aby bolo možné jednoznačne posúdiť, či je potrebné aplikovať trojročnú alebo desaťročnú premlčaciu lehotu. Z uvedeného teda zákonite vyplýva, že v prvom rade je potrebné správne právne posúdiť z akého dôvodu došlo k bezdôvodnému obohateniu v zmysle § 451 ods. 2 OZ. Iná situácia nastáva napr. pri bezdôvodnom obohatení bez právneho dôvodu, ako pri bezdôvodnom obohatení z neplatného právneho úkonu z časového hľadiska, kedy k obohateniu reálne došlo. Až po správnom určení okamihu, kedy k obohateniu došlo je možné pristúpiť ku skúmaniu zavinenia veriteľa, pričom dôkazné bremeno zaťažuje žalobcu. Žalobca musí preukázať, že v čase kedy došlo k obohateniu, mal žalovaný úmysel získať majetkový prospech na jeho úkor. V prípade nepreukázania úmyslu žalovaného (vedomostnej aj vôľovej zložky úmyslu) musí byť aplikovaná všeobecná trojročná objektívna lehota...“ „Dovolací súd konštatuje, že právny záver odvolacieho súdu ohľadne toho, že samotný fakt, že nebankový subjekt poskytujúci úver spotrebiteľovi je v postavení profesionálneho podnikateľa vo všeobecnosti bez ďalšieho nemôže zakladať úmysel tohto nebankového subjektu bezdôvodne sa obohatiť na úkor spotrebiteľa. Z uvedeného vyplýva, že právne posúdenie objektívnej premlčacej lehoty súdmi nižších inštancií boli nesprávne“.

44. Už v predchádzajúcom rozsudku súd uviedol, že žalobkyňa žiadnym spôsobom nepreukázala úmysel žalovaného bezdôvodne sa obohatiť prijatím jej úhrad nad istinu úveru. Je prekvapujúce, ak napriek tomu, že žalobkyňa a jej advokát boli prítomní na pojednávaní, na ktorom súd vyslovil predbežný právny záver v rámci postupu podľa § 181 ods. 2 CSP vrátane trojročnej objektívnej premlčacej doby, ku ktorému dal priestor právnenému zástupcovi žalobkyne sa vyjadriť, ten však uviedol len to, že na žalobe trvá a aj v rámci záverečného prednesu uviedol, že nemá návrhy na doplnenie dokazovania, ak odvolací súd vo svojom rozhodnutí konštatoval, že súd prvej inštancie neposkytol žalobkyňi náležitý priestor, aby navrhla dokazovanie. Uviedol aj to, že súd prvej inštancie mal aj sám vykonať dokazovanie a to v rovine vypočutia zodpovedného zamestnanca žalovaného, ktorý uzatváral zmluvu so žalobkyňou k tomu, z akých dôvodov neboli do zmluvy zakotvené náležitosti, ktorých absenciu konštatoval súd prvej inštancie.

45. Súd napriek tejto nepochopiteľnej konštatácii odvolacieho súdu vyzval právneho zástupcu žalobkyne spolu s doručením uznesenia odvolacieho súdu na označenie dôkazov na preukázanie úmyslu žalovaného bezdôvodne sa obohatiť na úkor žalobkyne. Právny zástupca žalobkyne reagoval podaním z 12.2.2020, v ktorom neoznačil jediný dôkaz, teda nesplnil výzvu súdu, ale v spomínanom vyjadrení urobil len právny rozbor uznesenia Najvyššieho súdu SR 1Cdo/238/2017 a opäť len prezentoval svoj názor o potrebe aplikácie desaťročnej objektívnej premlčacej doby, ktorý znovu postavil na tom, že žalovaný

ako profesionál v poskytovaní úverov musel poznať spotrebiteľské právo a keď prijímal platby nad istinu úveru pri bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru úmyselne sa tým obohatil na úkor spotrebiteľa. Právny zástupca žalobkyne zrejme nepochopil správne podstatu právneho záveru rozhodnutia Najvyššieho súdu SR 1Cdo/238/2017, ktorou je to, že samotný fakt, že úver poskytuje profesionálny podnikateľ, nemôže bez ďalšieho zakladať jeho úmysel bezdôvodne sa obohatiť na úkor spotrebiteľa. Opäť však svoj názor postavil len na podnikateľskej činnosti žalovaného a to na záver o úmysle žalovaného bezdôvodne sa obohatiť nepostačuje.

46. Pokiaľ odvolací súd navrhol vypočítať zamestnanca žalovaného, ktorý uzatváral zmluvu so žalobkyňou, tento dôkaz súd nemohol vykonať. Zmluvy žalovaného sa totiž uzatvárajú na pobočkách pošty (čo je všeobecne známe), neuzatvárajú ich zamestnanci žalovaného, ale zamestnanci iného subjektu. V tomto prípade konkrétnu zmluvu uzatvárala D. S., zamestnankyňa Pošty Prešov 9. Pri uzatváraní zmluvy sa pritom vyplní jej formulár, v ňom predpoklady pre výpočet RPMN a celková čiastka na zaplatenie nie sú uvedené, teda nie sú v predtlačí a teda logicky, ak sa uzatvárala predmetná zmluva so žalobkyňou, vyplnili sa len tie údaje, ktoré boli vo formulári uvedené. Súd ďalej zistil, že v zmluve bola nesprávna výška RPMN. Zmluvu však uzatvárala zamestnankyňa iného subjektu, RPMN bolo potrebné vypočítať a preto ak táto ďalšia osoba uviedla v zmluve nesprávnu výšku RPMN, nemôže to mať vplyv na záver o úmysle žalovaného uviesť v zmluve tento nesprávny údaj. Navyše je súdu z jeho vlastnej rozhodovacej činnosti známe, že žalovaný pri výpočte RPMN nezohľadňoval poistené, pretože poistenie považoval za dobrovoľné, v tomto prípade podľa výpisu z účtu činilo 3,29 Eur mesačne a teda vychádzal len z mesačnej splátky 54 Eur. Preto dôkaz, na ktorý poukázal odvolací súd jednak objektívne nemohol byť vykonaný (zmluvu neuzatváral zamestnanec žalovaného) a jednak ho súd považuje za neúčelný a nehospodárny vzhľadom na vyššie uvedené závery. Možno dodať, že aj podľa odvolacieho súdu bolo na žalobkyni preukázať dôkazmi úmysel žalovaného bezdôvodne sa obohatiť na jej úkor, žalobkyňa v tomto smere rozhodne neuniesla dôkazné bremeno a preto súd vychádzal z trojročnej objektívnej premlčacej doby plynúcej od 26.4.2012 a keďže žaloba bola podaná až 6.10.2018, z dôvodu premlčania ju súd zamietol.

47. Pokiaľ ide o žalobu o určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky, aj keď súd prvej inštancie zastáva iný názor, opäť poukazuje na viazanosť právnym záverom odvolacieho súdu, ktorý vo vyššie citovanom rozhodnutí uviedol, že aj keď žaloba o bezdôvodné obohatenie bola zamietnutá, nevylučuje to rozhodnutie o neprijateľnosti zmluvnej podmienky, ak sú preto zistené dôvody. V tejto súvislosti súd poukazuje aj na právny záver vyplývajúci z rozsudku Najvyššieho súdu SR 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.1.2019. Ten totiž uviedol, že zánik záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy nemá právny význam, opačný názor by znamenal odňatie možnosti spotrebiteľovi domáhať sa práva na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách žalobou na súde, čo odporuje článku 46 ods. 1 Ústavy SR, ako aj smernici Rady 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. V prípade žaloby o určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky podľa dovolacieho súdu ide o osobitný druh žaloby spotrebiteľa s cieľom domáhať sa proti porušiteľovi ochrany svojho práva pred neprijateľnými podmienkami na súde, ktorá má podklad v osobitných predpisoch (§ 53 ods. 1, 4, 5, § 53a Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z.). V prípade takejto žaloby preto podľa najvyššieho súdu nie je potrebné tvrdiť a preukazovať naliehavý právny záujem. Cieľom žaloby podľa dovolacieho súdu nie je len to, aby individuálny spotrebiteľ bol chránený pred záväzkom voči nekalej podmienke uvedenej v spotrebiteľskej zmluve, ale obsahom je aj povinnosť dodávateľa nepoužívať ďalej nečestnú zmluvnú podmienku. Účelom žaloby je aj pôsobiť ako „odstrašujúci“ prostriedok voči dodávateľom so zámerom predchádzať nečestným zmluvným podmienkam. Okrem toho právoplatný rozsudok, ktorým súd vo výroku určí neprijateľnosť zmluvnej podmienky, nebude len vnútornou satisfakciou pre spotrebiteľa, ale sa ním zároveň vytvára zákonný predpoklad pre uplatnenie sankcie voči dodávateľovi za to, že porušil svoju zákonnú povinnosť a to v podobe práva spotrebiteľa na primerané finančné zadostučinenie podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z.

48. Vzhľadom na vyššie uvedený názor Najvyššieho súdu SR s poukazom na princíp právnej istoty sa preto súd zaoberal tým, či skutočne žalovaná zmluvná podmienka je neprijateľná s poukazom na § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

49. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

50. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

51. Podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

52. Podľa § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

53. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

54. Podľa § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

55. Podľa názoru súdu sporná zmluvná podmienka umožňujúca zápočet úhrad na iné plnenie než istinu úveru predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku. Má za následok založenie nevyváženého vzťahu veriteľa a dlžníka v otázke plnenia dlhu. Vzťah sa tak v tejto otázke stáva pre spotrebiteľa netransparentným a konanie dodávateľa až nepredvídateľným. Nepochybne má spotrebiteľ prioritný záujem predovšetkým na úhrade istiny. Pri nezaplatení istiny totiž musí platiť úroky z omeškania, veriteľ môže od zmluvy odstúpiť (ak si to dohodli), úver predčasne zosplatniť a pod. Táto zmluvná podmienka je nepochybne na škodu spotrebiteľa, pretože nerešpektuje jeho vôľu a oprávnené záujmy a na druhej strane umožňuje dodávateľovi bezvýhradne presadiť jeho ekonomické záujmy, čím zakladá hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa.

56. Podľa súdu, ak zmluva umožňuje ľubovôľu dodávateľa v tak závažnej otázke ako je rozhodovanie o účele platby a teda svojvoľné rozhodovanie o výške nielen príslušenstva, ale v konečnom dôsledku aj o výške samotnej istiny pohľadávky, nerešpektujúc pritom určenie účelu platby zo strany spotrebiteľa je zmluva v tejto časti hrubo nevyvážená v neprospech spotrebiteľa. Dodávateľ finančnej služby oproti neznalému spotrebiteľovi s odbornou starostlivosťou mal a musel vedieť, že nemá používať neprijateľné podmienky a má poznať aj dôsledky ich používania. Vzhľadom na tieto dôvody súd považoval žalobu o určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky za opodstatnenú.

57. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP, pričom vychádzal zo záveru, že vzhľadom na rozdielnosť výšky náhrady za 1 úkon právnej služby v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia a v konaní o určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky, je potrebné rozhodnúť o návrhu na náhradu trov konania pre rozdielny úspech strán, samostatne. V konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia bol úspešný žalovaný, súd mu preto priznal voči žalobkyni nárok na plnú náhradu trov konania, nezistil totiž žiadny dôvod pre aplikáciu § 257 CSP, a to aj po zohľadnení skutočnosti, že žalobkyňa napriek predbežnému právnomu posúdeniu veci a upozornení, že zotrvanie na žalobe súd bude zohľadňovať pri posudzovaní nároku na náhradu trov konania, na žalobe o vydanie bezdôvodného obohatenia trvala.

V konaní o určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky bola úspešná žalobkyňa, preto s poukazom na vyššie citované zákonné ustanovenia jej súd priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanému, opäť súd nezistil dôvod pre aplikáciu § 257 CSP.

58. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov písomne v 2 vyhotoveniach. V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka. Ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 364 C.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 C.s.p. odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 C.s.p. odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 C.s.p. odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.